

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Swoimi słowami* klasa 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym, autorstwa Jolanty Kuklińskiej, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Swoimi słowami* w klasie 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Komunikacja językowa					
1. i 2. Opinia i informacja	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informację od opinii i odszukuje ich przykłady w tekście wskazuje środki językowe stosowane w opinii 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza na podstawie wybranych informacji instrukcję o tym, jak rzetelnie informować 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy podane teksty są zgodne z zasadami etyki dziennikarskiej 	<ul style="list-style-type: none"> pisze komentarz do artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje felieton o ważnym wydarzeniu z życia szkoły, przytaczając różne informacje i opinie
3. Porozmawiajmy o sposobach wywierania wpływu	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela apel, sugestię i uzasadnienie oraz wskazuje je w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> układa krótki apel w sprawie istotnej dla otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak środki językowe stosowane w apelu mogą wpływać na odbiorcę 	<ul style="list-style-type: none"> układa wypowiedź nakłaniającą, zawierającą apel oraz uzasadnienie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje elementy negocjacji w argumentacji
4. O reklamie słów kilka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby perswazji stosowane w reklamie wskazuje w tekście apel, sugestię i nakłanianie 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: <i>nierzetelność, perswazja</i> redaguje przykładowy tekst reklamy i układa slogan reklamowy – wprowadza partykuły 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie <i>manipulacja językowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do jakich sfer (rozum, emocje, potrzeby) odwołuje się wybrana reklama 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję obrazu w przykładowej reklamie telewizyjnej
Rozdział I. MAŁE I DUŻE OJCZYZNY					
5. U źródeł postaw obywatelskich	<ul style="list-style-type: none"> układa zdanie z funkcjonującym w języku polskim zwrotem: <i>wypowiadać się na forum</i> rozumie znaczenie wyrazów: <i>patriota, demokracja, wspólnota, filozofia</i> i poprawnie je 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy własne hasło epoki, np. „Demokracja i służba ojczyźnie” określa, kim był obywatel oraz jakie miał prawa i obowiązki w greckiej <i>polis</i> wyjaśnia, jakiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest współczesna demokracja rozumie pojęcia: <i>wolność, równość, godność, naród, ojczyzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje niedoskonałości demokracji ateńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że demokracja to jeden z elementów duchowego dziedzictwa Europy

	zapisuje	zakresu tematyki mógłby dotyczyć program o nazwie „Forum” i charakteryzuje zasady, jakie powinny obowiązywać w takim widowisku telewizyjnym			
6. i 7. Obraz życia starożytnych Greków	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim był Achilles • stosuje w zdaniu wyrażenie <i>pięta Achillesowa</i> • przedstawia przyczyny wybuchu wojny trojańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada krótko o życiu starożytnych Greków • wie, że ojczyzna to między innymi ziemia, kultura, tradycja i język • rozumie pojęcia: <i>heros</i>, <i>epos</i>, <i>arcydzieło</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście środki stylistyczne • wyjaśnia, co oznacza słowo <i>Iliada</i> • rozumie pojęcie <i>włodarz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję czasu teraźniejszego w tekście • objaśnia funkcję zastosowanych w tekście środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • naśladować styl homerycki, pisze relację z dyskusji klasowej
8. i 9. W „małej ojczyźnie” – centrum wszechświata	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie definicji Arystotelesa (rodzaj i różnica gatunkowa) definiuje Prawiek • wyjaśnia, czym jest „mała ojczyzna” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakim celu człowiek nadaje nazwy • nadaje tytuł wybranemu przez siebie opisowi z tekstu i wyjaśnia jego znaczenie • formułuje trzy różne argumenty potwierdzające, że narrator jest zafascynowany Prawikiem • charakteryzuje swoją „małą ojczyznę” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego własne miejsce na ziemi można nazwać centrum wszechświata • bierze udział w debacie na temat obowiązków wobec „małej ojczyzny” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście zdanie będące aluzją do Księgi Rodzaju i je interpretuje 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie symboliczne aniołów strzegących Prawieku
10. Wiersz i obraz	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcia: <i>podmiot liryczny</i>, <i>bohater wiersza</i> • wie, że tematem poezji mogą być sprawy zwykłe, codzienne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne • wskazuje podobieństwa w obrazach Rafała Malczewskiego i Tadeusza Makowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, który obraz, Tadeusza Makowskiego czy Rafała Malczewskiego, może być ilustracją do wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoją drogę ze szkoły, dbając o plastyczność opisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki wpływ na nastrój wiersza ma przerzutnia
11. Pochwała wsi w pieśni Jana z Czarnolasu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze trzy cechy pieśni • rozumie pojęcia: <i>sobótka</i>, <i>kupała</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu formułuje trzy argumenty na rzecz mieszkania na wsi • określa funkcję apostrofy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest sielanka • układa slogan do reklamy wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje motyw Arkadii w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu motywy antyczne (faun) i odwołania do naczelnej wartości, jaką była cnota obywatelska

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym była Arkadia • uzasadnia, dlaczego poeta był zafascynowany wsią (kontekst biograficzny) • komentuje podobieństwo w sposobie patrzenia na „małą ojczyznę” u Jana z Czarnolasu i w wypowiedziach uczniów • redaguje reklamę wsi 			
12. Jak napisać rozprawkę?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką formą wypowiedzi jest rozprawka • wskazuje w tekście tezę, argument • wymienia przykładowe zwroty pomocne przy wprowadzaniu argumentu 	• redaguje plan rozprawki: „Czy warto mieć swoje miejsce na ziemi?”	• podaje źródło przytoczonych sądów i opinii	• wyjaśnia, czym jest puenta, i wie, że może ją zastosować w zakończeniu rozprawki	• podaje przykład błyskotliwej puenty
13. i 14. Zdanie pojedyncze a złożone	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia zdania pojedyncze i złożone • wskazuje w tekście zdania złożone podrzędnie 	• dopisuje zdanie podrzędne do zdania nadrzędnego	• potrafi oddzielić – przecinkiem albo przecinkami – zdanie podrzędne od zdania nadrzędnego	• sporządza wykresy zdań złożonych	• w zdaniach nadrzędnych wskazuje zaimki, których treść jest uzupełniana przez zdanie podrzędne
15. i 16. Zdania złożone współrzędnie i ich zalety	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia zdania złożone współrzędnie • wskazuje w tekście różne typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • układa różne rodzaje zdań złożonych współrzędnie • przekształca zdanie złożone współrzędnie w zdanie pojedyncze 	• tworzy krótki tekst z wykorzystaniem zdań złożonych współrzędnie	• przyporządkowuje zdania złożone współrzędnie odpowiednim wykresom	• przekształca fragment tekstu, wykorzystując różne typy zdań złożonych współrzędnie
17. i 18. W sprawie patriotyzmu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje adresata apostrofy • wymienia archaizmy i pojęcia, z którymi kojarzy się podmiotowi lirycznemu miłość do ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, że wiersz Ignacego Krasickiego powstał po I rozbiorze Polski • odnajduje środki językowe, za pomocą których został stworzony nastrój patosu i powagi 	• wyjaśnia na podstawie dostępnych źródeł, dlaczego wiersz Ignacego Krasickiego stał się hymnem Szkoły Rycerskiej	• wskazuje cechy klasyczne w wierszu – uniwersalne wartości, tematyka oraz budowa utworu	• porównuje XVIII-wieczną koncepcję ojczyzny z XX-wieczną

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumieli patriotyzm nasi przodkowie, a jak rozumiany jest dziś 			
19. <i>Rota</i> – jedna z najważniejszych polskich pieśni	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny strajku dzieci we Wrześni • określa podmiot liryczny • wskazuje cechy pozwalające zaliczyć utwór do liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu odwołania do historii Polski • nazywa wartości, do których odwołuje się podmiot liryczny • wyjaśnia, jaką rolę odegrała <i>Rota</i> w dziejach naszego narodu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu cechy hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia w kontekście wiersza znaczenie wyrazu <i>Duch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, dlaczego <i>Rota</i> nosiła pierwotnie tytuł <i>Grunwald</i>
20. Podsumowanie:	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje plakat do cyklu (wokół hasła: „Ojczyzna – obywatelskie obowiązki”) 	<ul style="list-style-type: none"> • na plakacie wykorzystuje różne formy, np. rysunki, hasła, utwory i ich przesłania, w tym wybraną lekturę, np. <i>Kamienie na szaniec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie odnosi się do swojej pracy i plakatów innych uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli się uwagami po samodzielnej lekturze fragmentu <i>Potopu</i> zamieszczonego na końcu rozdziału 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje przy opracowaniu plakatu wiadomości z wiedzy o języku
Rozdział II. KOBIETA – MEŹCZYZNA					
21. Średniowieczne ideały	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ideał człowieka w średniowieczu • wie, że kult maryjny w Polsce sięga czasów średniowiecza • rozumie i stosuje w wypowiedzi pojęcie <i>ideal</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje hasło epoki, np. „Wiara i honor” • wnioskuję, że każda epoka tworzy wzorce zachowań, postępowania i ogólnie akceptowane kanony urody 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ideałem kobiety w omawianej epoce stała się Matka Boża • wyjaśnia, co to jest miniatura 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i stosuje w wypowiedzi pojęcie <i>idealizacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilka elementów stroju kobiecego i wskazuje, czemu służyła średniowieczna moda
22. Piszemy sprawozdanie z lektury	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, że sprawozdanie to relacja ze zdarzeń, z lektury, ze zjawiska kultury, z podjętych działań • wskazuje w przykładowym sprawozdaniu poszczególne części 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze plan własnego sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia poszczególne elementy sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zamieszczony w podręczniku przykład sprawozdania z lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w sprawozdaniu elementy reportażu i recenzji
23. i 24.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podane przez 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie <i>etos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje kartkę z 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykład motywu

Ideał rycerza i damy	składające się na ideał rycerza m.in. wierność władcy, pokora, odwaga, ofiarność, szlachetność • zna cechy gatunkowe legendy	siebie określenia w wypowiedzi na temat postępowania Gawejna • wskazuje baśniowy motyw przemiany księżniczki i omawia jego funkcję • wyjaśnia, czym jest fikcja • pisze sprawozdanie z lektury	• wskazuje w tekście cechy legendy	pamiętnika pani Ragnell	przemiany księżniczki we współczesnych tekstach kultury
25. Co zastępujemy zdaniem podrzędnym przydawkowym?	• wskazuje w tekście zdania złożone z podrzędnym przydawkowym	• zamienia imiesłów na zdanie podrzędne przydawkowe, wstawia przecinki	• tworzy wykresy zdań złożonych z podrzędnym przydawkowym	• poprawia błędy składniowe w tekście – zdania złożone z podrzędnym przydawkowym	• układa definicje wyrazów, używając zdań z podrzędnym przydawkowym
26. i 27. Dlaczego Emrod porzucił Martę?	• opowiada historię Marty i Emroda • wymienia cechy ballady	• określa trzy cechy charakteru Marty i ocenia jej zachowanie • wskazuje środki wyrazu tworzące atmosferę grozy (jeden z elementów ballady) • uzasadnia, czy obraz <i>Niech Bóg prowadzi!</i> Edmunda Blaira Leightona może być ilustracją do <i>Rękawiczki</i> Adama Mickiewicza • tworzy na podstawie ballady opowiadanie	• formułuje odpowiedź na pytanie, czy wolno wystawiać uczucia na próbę • odwołując się do tekstu, uzasadnia, dlaczego opowiedziana historia dzieje się w średniowieczu	• ocenia zachowanie Emroda z punktu widzenia etosu rycerza • pisze list Marty do Emroda	• wyjaśnia, dlaczego ballada jest gatunkiem synkretycznym
28. Mowa zależna i niezależna	• rozumie znaczenie pojęć: <i>mowa zależna</i> , <i>mowa niezależna</i> • rozróżnia zdania złożone z podrzędnym dopełnieniowym	• przekształca dopełnienia w zdania podrzędne dopełnieniowe	• streszcza fragment rozmowy – stosuje zdania złożone z podrzędnym dopełnieniowym	• przekształca wypowiedzi Marty i Emroda na mowę zależną	• omawia zasady interpunkcyjne stosowane w konstrukcjach z mową zależną i niezależną
29. Mężczyzna	• nazywa uczucia Adama i Ewy	• wymienia cechy osobowości uznawane za	• uzasadnia na podstawie tekstu, dlaczego kobietom i	• rozumie znaczenie pojęcia <i>archetyp</i>	• porównuje tekst z biblijną historią Adama i

i kobieta	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy dziennika i pamiętnika 	typowo kobiece i typowo męskie	mężczyznom czasem trudno jest się porozumieć		Ewy oraz podaje różnice między nimi
30. Męskość i kobiecość. Czy to tylko stereotypy?	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie pojęcia <i>stereotyp</i> 	<ul style="list-style-type: none"> dyskutuje o społecznych rolach mężczyzny i kobiety, uzasadniając swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady funkcjonowania stereotypów w życiu grupy rówieśniczej, szkoły, społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy biografii Simone de Beauvoir, które ukształtowały jej poglądy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że mity i baśnie wpływają na umacnianie się stereotypów
31. i 32. Trzy wizerunki Matki Bożej	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia Matki Bożej pod krzyżem w wierszu Jana Twardowskiego charakteryzuje podmiot liryczny określa, że początki kultu maryjnego w Polsce sięgają czasów średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu <i>Stabat Mater</i> trzy części (przeżycia Matki Bożej, prośba o łaskę cierpienia, cel cierpienia) i nadaje im tytuły dostrzega, że Halina Poświatowska uwypukliła w postaci Matki Bożej cierpienie omawia rolę tytułów wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega w wierszu Haliny Poświatowskiej kontekst biograficzny – cierpienie 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego współcześni poeci układają wiersze o Matce Bożej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobieństwa i różnice w sposobie ukazania Matki Boskiej w <i>Stabat Mater</i>, <i>Wielkopostnej legendzie</i> i <i>Matce dla wszystkich</i>
33. Zdanie złożone podrzędnie okolicznikowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pytania, na które odpowiada okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> dopisuje do zdania nadrzędnego zdanie podrzędne okolicznikowe układa krótki tekst – informację o zdarzeniu – stosuje zdania podrzędnie złożone okolicznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> buduje zdania okolicznikowe warunku i przyzwolenia 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresy zdań złożonych z podrzędnym okolicznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje dezyderatę, stosując różne typy zdań złożonych z podrzędnym okolicznikowym
34. Zdanie złożone podrzędnie podmiotowe	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne podmiotowe 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje zdania złożone z podrzędnym podmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania pojedyncze w odpowiednie zdania złożonych stosuje w tekście poprawną interpunkcję 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresy zdań złożonych z podrzędnym podmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje komentarz, stosując zdania złożone z podrzędnym podmiotowym
35. Zdanie złożone podrzędnie orzecznikowe	<ul style="list-style-type: none"> poznaje zasadę budowy zdania złożonego z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> wypełnia krótką ankietę, stosując odpowiednie typy zdań złożonych wypisuje odpowiednie argumenty z tekstu, wykorzystując zdania 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresy zdań złożonych z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje korekty interpunkcyjnej danego tekstu

			złożone		
36. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> planuje pracę pisemną na podstawie rozdziału do <i>Klasówki ze ściągą</i> – wybiera temat pracy 	<ul style="list-style-type: none"> planuje przygotowanie materiałów pomocniczych, w tym niewielkiej kartki zawierającej, np. plan pracy, cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje plan pracy pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> pisze pracę na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady organizacji tekstu w pracy pisemnej
Rozdział III. MĄDROŚĆ					
37. Powrót do starożytności	<ul style="list-style-type: none"> wie, że w XVI w., wzorem starożytnych, w centrum zainteresowań stanął człowiek i jego życie podaje przykłady osiągnięć ludzi renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy hasło epoki, np. „Radość i umiar” rozumie sens przysłowia: „Mądry Polak po szkodzie” i podaje ilustrujący je przykład wskazuje na podanych przykładach cechy sztuki renesansu: harmonię, przestrzeganie proporcji 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że w XVI w. dużą wagę przywiązywano do rozwoju języków narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sens powiedzenia: „Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce” 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kogo współcześnie nazywamy <i>człowiekiem renesansu</i>, i potrafi zastosować ten termin we własnej wypowiedzi
38. i 39. Jakie wartości ceni poeta?	<ul style="list-style-type: none"> podaje, że fraszka to gatunek liryczny nazywa i ocenia wartości, o których mówi podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w wypowiedzi wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>dom</i> określa w wierszu Jana Kochanowskiego funkcję zdań złożonych współrzędnie wypowiada się na temat wartości cenionych przez współczesnych i dawnych ludzi przedstawia, w jaki sposób radzą sobie z trudną sytuacją mieszkańcy Warszawy ukazani w utworze Leopolda Staffa 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia pogląd poety na życie – wskazuje zalety i wady 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, odwołując się do tekstu Jana Kochanowskiego, na czym polegała życiowa filozofia umiaru propagowana przez poetę 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu Leopolda Staffa nawiązania do filozofii stoickiej
40. „Nie porzucaj nadzieje...”	<ul style="list-style-type: none"> używa wyrazu <i>stoik</i> i wyrażenie <i>stoicki spokój</i> charakteryzuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie wyrazów <i>Fortuna</i> i <i>fortuna</i>; stosuje w wypowiedzi związane z 	<ul style="list-style-type: none"> określa zalety i wady filozofii stoickiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję rymów w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnicę między stoickim i epikurejskim poglądem na życie

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy pieśni jako gatunku liryki 	nimi związki frazeologiczne <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu obrazy poetyckie, rady i refleksje określa typ rymów formułuje dwie rady z punktu widzenia stoika i epikurejczyka 			
41. Jaki powinien być współczesny stoik?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>człowiek pobłażliwy</i> w rozumieniu Stefana Kisielewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje człowieka pobłażliwego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje inne przykłady stoickiej postawy we współczesnym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje związek tekstu z tradycją stoicką 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje kodeks człowieka szlachetnego
42. i 43. „Jako oliwka mała...”	<ul style="list-style-type: none"> wie, że tren należy do liryki wyjaśnia, kim jest podmiot liryczny nazywa uczucia ukazane w <i>Trenach</i> określa sytuację liryczną nazywa uczucia związane z obecnością i nieobecnością dziecka, widokiem jego ubranek: pustka, żal, smutek, rozpacz, zwątpienie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego wskazuje w wierszu obrazy poetyckie określa, które z nich są realistyczne, a które mają inny charakter wskazuje w wierszu porównanie homeryckie stosuje w wypowiedzi nazwy uczuć przedstawia swoje refleksje związane z obrazem Jana Matejki oraz rzeźbą Zygmunta Trembeckiego sporządza notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest porównanie homeryckie i czemu służy wyjaśnia – w kontekście wiersza – czym dla poety jest śmierć wyjaśnia, czemu służą: apostrofa do ubranek (<i>Tren VII</i>) i kontrast (<i>Tren VIII</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję apostrofy określa funkcję zdrobnień określa celowość nawiązania do motywu Persefony uzasadnia, kim jest podmiot liryczny – zrozpaczoną ojcem czy świadomą swej sztuki artystą, czy też jednym i drugim 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia w kontekście poznanych trenów, na czym polegał kryzys stoickiego poglądu na świat
44. Jak w sytuacji zagrożenia życia poradził sobie Ignasz?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim jest w tekście narrator wskazuje cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu realia historyczne stosuje w wypowiedzi pojęcia: <i>Holocaust</i>, <i>zagłada</i>, <i>eksterminacja</i> pisze streszczenie opowiadania Kornela Filipowicza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego pan de Tonnelier uznał, że Ignasz był genialnym dzieckiem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką rolę odgrywa w opowiadaniu pan de Tonnelier 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę na temat wybranego dzieła filmowego podejmującego tematykę II wojny światowej

45. i 46. Jaki sposób na życie proponuje Mikołaj Rej?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia tematykę tekstu • charakteryzuje narratora – kim jest, jak mówi, co ceni 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście archaizmy, zdrobnienia, wyliczenia i nagromadzenia • wyjaśnia znaczenie dwuwiersza: „Niechaj to narodowie wżdy postronni znają, / iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają” 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stosunek narratora do świata i przyrody • wskazuje w tekście pytania retoryczne • rozumie pojęcia: <i>styl</i>, <i>stylizacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • do tekstu stylizowanego na język Reja wprowadza dodatkowo pytanie retoryczne, np. „A gdy przyjdzie zima, azaż nie rozkosz...?” • układa aforyzm na temat życia w kontakcie z przyrodą 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze własną wypowiedź stylizowaną na tekst Reja z wykorzystaniem kilku archaizmów, zdrobnień, wyliczeń
47. i 48. <i>Idźmy pod prąd!</i> – akcja plastyczna i happening P	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: <i>paradoks</i>, <i>happening</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuły tekstów • przedstawia przesłanie tekstów – redaguje hasła reklamowe • redaguje tekst do ulotki – stosuje w nim cytaty i środki perswazyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje cele happeningu • rozumie, że wszelkie zmiany warto zacząć od siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje hasło happeningu: „Idźmy pod prąd!” 	<ul style="list-style-type: none"> • w tekstach do ulotki wykorzystuje sparafrazowane myśli autorów
49. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy komiczne w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat Zagłoby 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega strategia Zagłoby • wymienia przyczyny fascynacji Zagłoby postawą oficera Rocha Kowalskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Zagłobę i porównuje jego postać z Rochem Kowalskim 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek kreacji Onufrego Zagłoby z greckimi ideałami męstwa i mądrości
Rozdział IV. PRZEMIJANIE					
50. Porozmawiajmy o przemijaniu	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie stwierdzenia „Myślę, więc jestem” • wymienia kilka podstawowych cech sztuki baroku • wie, że w sztuce baroku często występuje motyw przemijania, i podaje przykład 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy hasło epoki, np. „Wiara i wątpliwość” • podaje przyczyny kresu renesansowej radości życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wyrazu <i>barok</i> • rozumie znaczenie pojęć: <i>sceptycyzm</i>, <i>intuicja serca</i>, będących wyznacznikami epoki • wie, że barok to epoka rozdarta licznymi sprzecznościami 	<ul style="list-style-type: none"> • zna elementy sztuki baroku: nieregularność, przepych formy, ekspresja, ruch, niepokój 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje barokową koncepcję świata i życia z poglądami ludzi odrodzenia
51. i 52. Jak postrzega ludzkie życie poeta baroku, a jak twórca	<ul style="list-style-type: none"> • określa dwoma przymiotnikami nastrój utworu • podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie cytatu z wiersza Daniela Naborowskiego wyjaśnia, z czym poeta zestawiał 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie <i>vanitas vanitatum</i> („marność nad marnościami”) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega barokowy koncept • uzasadnia, jaki dostrzega związek pomiędzy treścią i 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje barokowe i współczesne podejście do zjawiska śmierci

współczesny?	symboli kruchości i ulotności ludzkiego życia, np. bańka mydlana	ulotność ludzkiego życia <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z czego wynikał barokowy pesymizm 		formą wiersza a ideami epoki	
53. Dwa wizerunki Marii Magdaleny	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje postać kobiety na obrazie Georgesa de La Toura • wyjaśnia, co to jest światłocień 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy symboliczne znaczenie świecy oraz czaszki na kolanach kobiety • zapisuje myśl Marii Magdaleny 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość, że malarstwo od wieków inspirowało literaturę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z czym wiąże się nadzieja, o której jest mowa w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wiersz Czesława Miłosza i obraz Georgesa de La Toura, wskazuje podobieństwa i różnice
54. Posługujemy się imiesłowowym równoważnikiem zdania	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście imiesłowowy równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca imiesłowowy równoważnik zdania w zdanie podrzędne • pisze krótki tekst z zastosowaniem imiesłowowego równoważnika zdania – właściwie wstawia przecinki 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia wypowiedzenia odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje błędy składniowe w zastosowaniu imiesłowowego równoważnika zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje felieton, stosując imiesłowowe równoważniki zdań
55. Jak umierała Jagata?	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora tekstu • uzasadnia, że tekst należy do epiki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Jagata tak dokładnie przygotowała się do chwili umierania • wymienia elementy rytuału umierania i uzasadnia, dlaczego taki obrzęd był potrzebny ludziom 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje własny tytuł obrazowi Aleksandra Gierymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwo między tekstem Władysława Stanisława Reymonta a obrazem Aleksandra Gierymskiego • wyjaśnia, jak wyglądała hierarchia społeczna na dawnej wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat współczesnych obyczajów związanych ze śmiercią lub przeprowadza na ten temat sondaż
56. Jak napisać epitafium?	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiersza odczytuje przykładową budowę epitafium: przedstawienie postaci (w tym przypadku Jana III Sobieskiego), ukazanie zasług, pożegnanie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy epitafium dla Jagaty z <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postać Jana III Sobieskiego • wyjaśnia, dlaczego Stanisław Herakliusz Lubomirski nazwał Jana III zbawicielem 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa między utworem Stanisława Herakliusza Lubomirskiego a <i>Epitafium Kosowi</i> Jana Kochanowskiego • rozumie pojęcia: <i>gloryfikacja, idealizacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do jakiej filozofii odnosi się przesłanie utworu Jana Kochanowskiego
57.	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy 2–3 pytania do 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje własne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego

W sytuacji zagrożenia życia – wywiad ze Zbigniewem Nowakiem	informacje na temat sytuacji zasypanego górnika • rozróżnia pytania otwarte i zamknięte • omawia poszczególne elementy wywiadu	Zbigniewa Nowaka • podaje argumenty do dyskusji na temat: „Co najbardziej pomaga radzić sobie w sytuacji ekstremalnej?”	przykłady potwierdzające, że dziennikarz był dobrze przygotowany do wywiadu	propozycje pytań, które można by zadać bohaterowi	Kamil Durczok stosował w wypowiedzi wyrazy gwarowe
58. Aby pamiętać...	• podaje inne przykłady upamiętniania tragedii, np. przydrożne krzyże w miejscach wypadków	• redaguje informację na temat tragedii na Placu Tian'anmen • opisuje pomnik postawiony ku czci chińskich studentów i wyjaśnia jego symbolikę	• wiedząc, że polska nazwa brzmi: Plac Niebiańskiego Spokoju, przedstawia swoje refleksje na temat chińskiej tragedii	• porównuje pomnik Jana III Sobieskiego z pomnikiem ku czci studentów i przedstawia swoje refleksje	• redaguje epitafium dla chińskich studentów
59. Wyścig o przetrwanie	• charakteryzuje podmiot liryczny • wyjaśnia, dlaczego człowiek tworzy muzea	• wskazuje w wierszu zdania przeciwstawne i wyjaśnia, czemu służą • odwołując się do wybranego cytatu, wyjaśnia, dlaczego przedmioty czasem triumfują nad człowiekiem	• nazywa lęki człowieka ujawniające się w wypowiedzi podmiotu lirycznego • rozumie, że wiersz jest poetycką refleksją o przemijaniu	• znając jedno z założeń egzystencjalizmu: istnienie ludzkie jest zawieszone między przyszłością a przeszłością, więc człowiekowi towarzyszy poczucie przemijania – odnajduje ten motyw w wierszu	• przedstawia swoją interpretację cytatu: „Mój wyścig z suknią nadal trwa”
60. i 61. Zdania wielokrotnie złożone	• wskazuje w tekście wypowiedzenia wielokrotnie złożone	• przekształca zdania pojedyncze w wypowiedzenie wielokrotnie złożone • przekształca wypowiedzenie wielokrotnie złożone w zdania krótsze	• stosuje w wypowiedzi różne typy zdań	• sporządza wykresy zdań wielokrotnie złożonych	• redaguje opowiadanie, wykorzystując wypowiedzenia wielokrotnie złożone
62. Podsumowanie	• wymienia cechy Podbięty jako rycerza	• zapisuje w punktach plan wydarzeń	• wskazuje podobieństwa ukazania śmierci w tekście Sienkiewicza i na obrazie Wojciecha Kossaka	• ocenia walory językowe <i>Ogniem i mieczem</i>	• przedstawia śmierć Podbięty jako wzór śmierci rycerza, patrioty, świętego
Rozdział V. STEREOTYPY I KARYKATURY					
63. By kierować się	• wskazuje na podanym przykładzie cechy sztuki	• tworzy hasło epoki, np. „Rozum i nauka”	• wyjaśnia terminy: <i>racjonalizm, empiryzm</i>	• wyjaśnia, dlaczego w XVIII w. odrodziła się	• porównuje oświeceniową koncepcję świata i życia z

rozumem...	klasycystycznej • rozumie pojęcia: <i>stereotyp, karykatura</i>	• wyjaśnia sens powiedzenia: „Miej odwagę być mądrym”		myśl antyczna	poglądami ludzi baroku
64. i 65. Mąż tradycjonalista i modna żona	• wskazuje w tekście wypowiedzi narratora • wskazuje cechy pozwalające zaliczyć utwór do epiki	• podaje przykłady z tekstu świadczące o tym, że związek tych dwojga nie był udany i wymienia przyczyny • charakteryzuje modną żonę i jej męża • opowiada historię modnej żony (wprowadza opis, np. przedmiotu) i jej męża – stosuje mowę zależną	• wybiera z tekstu i prezentuje przykłady mody francuskiej • stosuje w wypowiedzi synonimy wyrazu <i>mówić</i> • rozumie pojęcia: <i>sentymalizm, rokoko</i>	• na podstawie relacji narratora ocenia jego stosunek do obcych wpływów • redaguje wypowiedź żony na temat stylu życia zgodnego z modą	• omawia stereotypowe wyobrażenia kobiety, mężczyzny i małżeństwa przywołane przez Krasickiego w satyrze
66. Jak stworzyć udane małżeństwo?	• wyjaśnia na podstawie tekstu, czym jest stereotyp • rozumie pojęcia: <i>współpraca, tolerancja, pokojowe współistnienie</i>	• odwołując się do tekstu, wyjaśnia, jaki stosunek do sprawy kontrastów ma pisarka • podaje własne przykłady kontrastowych par	• wyraża refleksję, od czego może zależeć udany związek dwojga ludzi • wskazuje i wyjaśnia żart zawarty w tekście Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	• redaguje argumenty przeciw stereotypom	• wyjaśnia funkcję zastosowanych w tekście uproszczeń
67. i 68. Czy można wytrzymać z pedantem?	• wyjaśnia, na czym polega humor rysunku Mleczki • przedstawia postać pedanta, nazywając jego cechy i cytując fragmenty utworu na ich potwierdzenie	• tworzy plan wydarzeń • formułuje odpowiedź żony na propozycję męża • wyjaśnia, jak stereotypowo rozumiał rolę żony mąż pedant • rozumie znaczenie pojęć: <i>stereotyp, kura domowa</i>	• uzasadnia, co mogło przyczynić się do tego, że bohater tekstu stał się pedantem	• podaje propozycję rozwiązania problemu w małżeństwie kury domowej i pedanta	• przygotowuje komiks na podstawie rysunków Mleczki
69. i 70. O przyczynach i skutkach pijaństwa	• charakteryzuje formę utworu Ignacego Krasickiego • wskazuje wymienione w satyrze przyczyny i skutki pijaństwa	• odwołując się do tekstu, udowadnia, że fraszka Jana Kochanowskiego została po mistrzowsku zbudowana z dialogów • pisze opowiadanie na podstawie historii przedstawionej we fraszce, stosując, np. opis we	• wyjaśnia, na czym polega humor sytuacyjny i językowy w tekstach • w wypowiedzi stosuje słownictwo oddające koloryt epoki, np. <i>komnata, wieczera</i>	• zabiera głos w dyskusji na temat aktualności utworów <i>O doktorze Hiszpanie</i> i <i>Pijaństwo</i>	• interpretuje puentę satyry Ignacego Krasickiego

		wstępie, dialog			
71. Dlaczego w Atomicach doszło do wybuchu nuklearnego?	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora i przedstawia jego losy • wskazuje elementy absurda, w tym dotyczące losów narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny, z powodu których doszło w Atomicach do wybuchu jądrowego • wskazuje związek pomiędzy tytułem a treścią utworu • rozumie pojęcia: <i>absurd</i>, <i>parodia</i> • wyjaśnia, przed czym ostrzega autor 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak osiągnięcia techniki wpłynęły na mieszkańców Atomic 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że rozwojowi techniki powinna towarzyszyć kontrola i rozwój etyczny człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega ukryty kontrast w tytule opowiadania
72. Podsumowanie <i>Prawda, stereotypy i karykatury w poznanych tekstach</i> – galeria uczniowskich prac	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje refleksje na temat fragmentu <i>Pana Wołodyjowskiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przyczyny wesołości bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki stereotyp łamie swoim zachowaniem Basia Jeziorowska 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje w kilku zdaniach swój śmiech 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady osób, które w swoich wypowiedziach wykorzystują śmieszne słowa lub powiedzenia
Rozdział VI. WYOBRAŻNIA					
73. Wyobrażenia nie ma granic	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady rozumienia świata i natury przez romantyków • wymienia osiągnięcia epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy hasło epoki, np. „Wyobrażenia i tajemnica” • formułuje kilka pytań osadzonych w tradycji romantycznej (inne niż w tekście) 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego romantycy krytykowali rozwój techniki 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia rolę wyobraźni we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje romantyczną koncepcję świata i życia z poglądami ludzi oświecenia
74. Co się stało z dzieckiem?	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • opowiada historię przedstawioną w tekście • omawia na podstawie tekstu cechy ballady 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera cytaty ilustrujące różnice w postrzeganiu świata przez ojca i syna • pisze opowiadanie na podstawie ballady Goethego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak autor przedstawił grozę i tajemnicę 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w balladzie cechy romantyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze informację do gazety na temat zdarzenia
75. O duchach na poważnie i na wesoło	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: <i>pastisz</i>, <i>parodia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek utworu Juliusza Słowackiego z balladami Adama Mickiewicza • wskazuje elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega pastisz ballad Adama Mickiewicza w wierszu Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia niezgodność tekstu Henryka Sienkiewicza ze światopoglądem naukowym 	<ul style="list-style-type: none"> • nagrywa krótki film będący parodią horroru

		wierzeń ludowych w tekście Sienkiewicza			
76. i 77. Jak zgadnąć, do kogo należy kapelusz? P	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje metodę, którą posłużył się Sherlock Holmes • rozpoznaje cechy opowiadania detektywistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • dowodzi za pomocą argumentów, że Sherlock Holmes miał bogatą wyobraźnię • rozumie pojęcia: <i>myślenie dedukcyjne</i> i <i>myślenie indukcyjne</i> 	• pisze ogłoszenie do gazety: „Sherlock Holmes – detektyw wszechczasów oferuje usługi”	• sporządza listę filmów, w których główny bohater dąży do rozwiązania zagadki kryminalnej	• redaguje pracę na zadany temat, wykorzystując przykłady z literatury lub filmu
78. Cudowne buty	<ul style="list-style-type: none"> • zna cechy i przykłady baśni • wymienia cechy baśni w tekście Chamisso 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bohater wykorzystał posiadanie siedmiomilowych butów • charakteryzuje bohatera 	• wskazuje w przywołanych fragmentach utworu przejawy romantycznej wyobraźni	• wyjaśnia, dlaczego kariera baśni zaczęła się w romantyzmie	• redaguje opowiadanie, przenosząc historię opisaną w tekście we współczesne realia
79. Dlaczego słonie pomogły jeńcowi przetrwać?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, gdzie dzieje się akcja tekstu Romaina Gary’ego • podaje przykłady nieludzkiego traktowania ludzi w obozie 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego wyobraźnia pomogła Morelowi przetrwać • tłumaczy, dlaczego Morel przyjechał po wojnie do Afryki 	• uzasadnia, dlaczego wyobraźnia może pomóc przetrwać w sytuacji ekstremalnej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czego symbolem jest słoń, a czego – <i>wyspy szczęśliwe</i> • wymienia cechy utopii 	• omawia rolę kolokwializmów w języku
80. Kiedy ducha opuściła otucha...	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię, która przydarzyła się duchowi • wskazuje w tekście przykłady komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rymy w wierszu • podaje wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>duch</i> 	• określa funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych	• tworzy na podstawie wiersza scenariusz przedstawienia <i>Smutny koniec ducha</i> – wprowadza monologi i dialogi postaci	• wprowadza do scenariusza didaskalia
81. Podsumowanie architektura jako sztuka wyobraźni:	• wymienia cechy stylu gotyckiego	• opisuje neogotycki zamek	• wyjaśnia przyczyny zainteresowania gotykiem w XVIII i XIX w.	• wyjaśnia różnice między stylem gotyckim i neogotyckim	• sporządza listę budowli neogotyckich w Europie
Rozdział VII. CZŁOWIEK W SPOŁECZNOŚCI					
82. W służbie społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady ilustrujące pozytywistyczne hasła pracy u podstaw i pracy organicznej • wyjaśnia termin <i>realizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własne hasło epoki, np. „Praca i pożytek” • wyjaśnia, dlaczego człowiek jest istotą społeczną • omawia podziały społeczne w XIX w. na 	• wyjaśnia, dlaczego pozytywiści głosili hasła budowy nowego społeczeństwa	• omawia przejawy realizmu w literaturze pozytywistycznej	• wskazuje we współczesnej architekturze odbicie rozwarstwienia społecznego (osiedla dla bogaczy, domy jednorodzinne)

		podstawie przekroju kamienicy			
83. i 84. Dlaczego Oczumielowa można nazwać kameleonem?	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przedstawioną w tekście • rozróżnia charakterystykę bezpośrednią i pośrednią, wskazuje w tekście ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł w odniesieniu do głównego bohatera • krótko charakteryzuje Oczumielową, w wypowiedzi stosuje wyraz <i>konformista</i> i związek frazeologiczny <i>być chorągiewką na wietrze</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze ocenę postaci Oczumielowa • wskazuje różnicę między obrazkiem literackim a opowiadaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przesłanie tekstu Antoniego Czechowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia krótko stosunki społeczne panujące w Rosji XIX w. i ich przejawy, podając przykłady z tekstu
85. O słowach między ludźmi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie tekstu Wiesława Myślińskiego społeczne znaczenie słów 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadniania, dlaczego rozmowy opisanej w wierszu Wisławy Szymborskiej nie można nazwać dialogiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegają kłopoty bohaterów wiersza z wzajemną komunikacją 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje rzeczywiste przykłady, kiedy słowa zostały użyte nie w celu porozumienia, lecz manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różnice w emocjonalnym nacechowaniu wypowiedzi na początku i pod koniec utworu
86. O związkach frazeologicznych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych typu: <i>farbowany lis, święta krowa, kozioł ofiarny, czarna owca, gruba ryba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje zdania z frazeologizmami, tak aby wyjaśnić ich znaczenie • pisze krótką historyjkę będącą ilustracją wybranej postawy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jaką cechę bohatera wskazałby tytuł opowiadania: <i>Pirania, Jeleń, Rekin</i> lub <i>Hiena</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótką autocharakterystykę z wykorzystaniem frazeologizmów związanych ze światem przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę porównawczą bohaterów literackich z wykorzystaniem omawianych frazeologizmów
87. i 88. Jaką funkcję może pełnić w literaturze przedmiot?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje o Bolesławie Prusie • charakteryzuje narratora <i>Kamizelki</i> • opowiada historię ukazaną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę narratora w utworze • odróżnia nowelę od opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełni w tekście tytułowa kamizelka 	<ul style="list-style-type: none"> • zabiera głos w dyskusji na temat: „Czy wolno przed ciężko chorymi ujawniać prawdę o ich stanie zdrowia?” 	<ul style="list-style-type: none"> • na przykładzie noweli omawia warunki życia w Warszawie końca XIX w.
89. Zniewoleni przez system	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje cel, jaki przyświecał władzy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie tekstu, na czym polegało wychowanie przez warunkowanie • rozumie znaczenie pojęć: <i>utopia, antyutopia, odruch warunkowy, odruch bezwarunkowy, totalitaryzm, prawa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak było zorganizowane społeczeństwo w omawianym fragmencie • rozumie znaczenie pojęć: <i>indywidualność, manipulacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, jakie zagrożenia dla człowieka może nieść tak zorganizowany system 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób społeczeństwo wpływa na postawę jednostki, odwołując się do przesłania tekstu Huxleya oraz Czechowa

		<i>człowieka</i>			
90. Myślą, mową, uczynkiem i zaniedbanie...	<ul style="list-style-type: none"> • określa typ liryki i charakteryzuje podmiot liryczny • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tytułu • wyjaśnia, dlaczego wiersz przypomina akt pokuty • w kontekście wiersza przedstawia, co każdy z nas może uczynić, aby zmniejszyć zło • rozumie pojęcia: <i>znieczulica, empatia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego miasto zostało nazwane dżungłą (<i>prawa buszu</i>) • odpowiada na pytanie, dlaczego podmiot liryczny czuje się odpowiedzialny za wszelkie zło świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełni wypowiedź w pierwszej osobie i jak wpływa na odbiorcę 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w grupie inscenizację utworu
91. Bądźmy solidarni	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje informację, w której wyjaśnia, do czego zachęcał Jan Paweł II 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: <i>solidarność, postawa prospołeczna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ilustruje przykładem schemat ludzkiego postępowania ukazany we fraszce Stanisława Jerzego Leca 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście cytatów: „Jeden drugiego brzemiona noście” i „Nigdy jeden przeciw drugiemu” przedstawia przesłanie homilii Jana Pawła II 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst polityczny, w jakim została wygłoszona homilia
92. i 93. Co dorośli sądzą o młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pogląd autora na wady i zalety młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • określa gatunek tekstu • wyjaśnia, dlaczego – według autora – młodzież może stanowić zagrożenie dla przeszłości • wskazuje paradoksy postępowania z młodzieżą i komentuje je 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co znaczy pojęcie <i>stracone pokolenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy autor stoi po stronie młodzieży, czy raczej występuje przeciwko niej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia pogląd Jana Szczepańskiego na młodzież
94. „Ale nie depreczcie przeszłości ołtarzy...”	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje podmiot liryczny • przedstawia zadania młodych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję apostrofy i tytułu • wyjaśnia, co znaczy stwierdzenie <i>nie depreczcie przeszłości ołtarzy</i> • interpretuje znaczenie przenośni zawartych w utworze • rozumie pojęcia: <i>dziedzictwo kulturowe, tradycja, przekaz kulturowy, zmiana pokoleń, konflikt pokoleń</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie: „Czy tradycja może być hamulcem postępu?”; uzasadnia odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje apel do młodych ludzi dotyczący sprawy, którą uważa za istotną 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, np. z historii Polski, czym mogą być <i>przeszłości ołtarze</i>

95. Co kraj, to obyczaj...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy, z którymi może zetknąć się w obcym kraju turysta, emigrant jest świadomy, że jadąc za granicę, powinien wiedzieć, jakie obyczaje i zasady panują w danym kraju 	<ul style="list-style-type: none"> podaje polski odpowiednik terminu <i>small talk</i> (np. pogaduszki) rozumie znaczenie związków frazeologicznych: <i>placić frycowe, wyssać coś z mlekiem matki</i> rozumie sens przysłowia: <i>Co kraj, to obyczaj</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego poruszanie w <i>small talk</i> poważnych problemów budzi zdziwienie i niechęć ocenia intencje autorki – zniechęca czy zachęca do wyjazdów stosuje w wypowiedzi wyrazy: <i>kultywować, konsternacja</i> wyjaśnia, jakie problemy wiążą się z rozmową w obcym języku 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tytuł wiersza Stanisława Barańczaka 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady „amerykanizacji” kultury
96. Podsumowanie: <i>Forum ekspertów</i>	<ul style="list-style-type: none"> zbiera materiał do dyskusji na temat poznanych idei, postaw społecznych bohaterów lektur i zadań młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad kulturalnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> bierze aktywny udział w dyskusji, podając argumenty na temat poznanych idei, postaw społecznych bohaterów lektur i zadań młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> w dyskusji posługuje się przykładami tekstów kultury spoza podręcznika
Rozdział VIII. CZŁOWIEK W SAMOTNOŚCI					
97. Kryzys wartości	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny kryzysu duchowego pod koniec XIX w. wymienia malarzy symbolistów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy własne hasło epoki, np. „Dekadentyzm i samotność” podaje przyczyny rezygnacji ze społecznych i użytecznych celów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego na przełomie wieków XIX i XX rozwinęło się malarstwo symboliczne wyjaśnia, dlaczego ulubionym miejscem artystów młodopolskich była kawiarnia 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu określa twórczą rolę jednostki niedostosowanej społecznie 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje dekadencją koncepcję świata i życia z poglądami ludzi pozytywizmu
98. Dialog czy monolog?	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że tytułowa rozmowa jest monologiem nazywa wyrażone w wierszu uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje dwa podobieństwa między wierszem a obrazem Mehoffera wyjaśnia, czym może być siła, która fascynuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój wiersza charakteryzuje podmiot liryczny z wykorzystaniem słów: <i>pesymista, zwątpienie, melancholia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> osadza wiersz w konwencji epoki 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje obraz Józefa Mehoffera
99. Dlaczego poeta prosi o samotność?	<ul style="list-style-type: none"> w kontekście biograficznym wyjaśnia, kto może być podmiotem 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje typ wiersza ze względu na budowę 	<ul style="list-style-type: none"> w kontekście wiersza podaje przykłady samotności 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym dla podmiotu lirycznego jest <i>samotność prawdziwa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ilustrację do wiersza Jana Twardowskiego

	lirycznym • stosuje w zdaniu związku wyrazowe: <i>samotny jak palec, nie mieć do kogo ust otworzyć</i>	• określa, jakim językiem wypowiada się podmiot liryczny • nazywa wymienione w wierszu dwa typy samotności i podaje przykłady z życia			
100. Gdy człowiek szuka sensu...	• rozumie, na czym polega zjawisko samotności w tłumie	• potrafi zinterpretować motywy wędrówki, drogi jako symbole życia i rozwoju człowieka; w tym kontekście interpretuje tytuł • uzasadnia, dlaczego życie przypominać może wyścig kolarski	• wyjaśnia, dlaczego wybijające się jednostki bywają samotne • opisuje obraz Edvarda Muncha	• wymyśla własne porównania związane z życiem	• porównuje przesłanie <i>Pieśni IX</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> Jana Kochanowskiego (KL s. 77) z ideą tekstu Paula Coelho i wskazuje podobieństwo
101. Projektujemy folder do wiersza	• opisuje miejsce, w którym rośnie krzew dzikiej róży – stosuje wyrazy <i>kosodrzewina</i> i <i>turnia</i> • określa nastrój utworu • wskazuje cechy sonetu	• wskazuje w wierszu uosobienie • odczytuje symbolikę utworu (dzika róża jako symbol triumfującego życia, które rozwija się nawet w najtrudniejszych warunkach, limba – starość, przemijanie) • uzasadnia, że wiersz należy do liryki pośredniej • w kontekście biograficznym wyjaśnia, co było inspiracją do napisania wiersza	• charakteryzuje człowieka, którego mógłby symbolizować krzew dzikiej róży	• wskazuje w wierszu wpływ impresjonizmu	• redaguje monolog krzaku dzikiej róży z wiersza Jana Kasprówicza
102. Samotność w rodzinie	• opowiada historię rodziny ukazaną w tekście • podaje kilka cech Adama i Ewy	• uzasadnia, dlaczego Adam odsunął się od żony i córki • wypowiada się na temat samotności Ewy, Myszk i Adama • wyjaśnia, dlaczego ludzie niepełnosprawni	• formułuje radę dla Ewy w sprawie jej relacji z Adamem	• przedstawia pozyskane z różnych źródeł informacje na temat szans rozwoju dziecka z zespołem Downa	• wyjaśnia, na czym polega paradoks opisanej w tekście sytuacji

		bywają samotni			
103. Dzięki czemu Władysław Szpilman przetrwał w ruinach Warszawy?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim był Władysław Szpilman – bohater powieści i filmu • przedstawia obraz zrujnowanej po powstaniu warszawskim stolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak Szpilman radził sobie z samotnością • za pomocą dwóch argumentów dowodzi, że tekst jest wspomnieniem • redaguje instrukcję, jak radzić sobie z samotnością 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dzięki jakim cechom Szpilman mógł przetrwać w ruinach Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sytuacji Szpilmana, używając wyrazów: <i>tragizm, poczucie beznadziejności, sytuacja ekstremalna, nadzieja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak został sportretowany Władysław Szpilman w filmie Romana Polańskiego
104. i 105. Wiersze o kotach i o samotności	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację w jakiej znalazł się kot • nazywa emocje towarzyszące bohaterowi wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia, że sytuacja kota zmieniła się nagle i drastycznie • nazywa środki stylistyczne wykorzystane do sportretowania kota 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sytuacje życiowe, do jakich nawiązuje w wierszu poetka • wyjaśnia, dlaczego podczas wojny ludzie odczuwali dojmującą samotność 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję zastosowanych środków stylistycznych • tłumaczy, dlaczego poeta zadedykował utwór matce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje bohaterów wiersza Wisławy Szymborskiej i Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
106. i 107. Czasem trzeba wybrać samotność...	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia losy Stanisławy Bożowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście przykłady środków stylistycznych • określa stan emocjonalny bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bohaterka wprowadzała w życie postulat pracy u podstaw 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zdań wykrzyknikowych • omawia funkcję wielokropka 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje literackie lub filmowe przykłady osób, które zrezygnowały ze szczęścia osobistego na rzecz jakiejś idei
108. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi materiały potrzebne do wykonania plakatów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje plakaty podsumowujące zagadnienia poruszane w rozdziale 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje i omawia plakaty 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje krytycznej oceny swoich prac oraz plakatów innych uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wystawę plakatów podsumowujących rozdział
Rozdział IX. RÓŻNORODNOŚĆ					
109. Znaki naszych czasów	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy charakterystyczne dla współczesności • rozumie pojęcie <i>pop-art</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własne hasło epoki, np. „Wolność i wybór” • redaguje plan wypowiedzi na temat: „Doświadczenia XX wieku, które podważyły poczucie bezpieczeństwa i spokój człowieka” • wyjaśnia, z jakich powodów współczesny świat został nazwany „globalną wiosną” 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze informację o współczesności • podaje wady i zalety życia w „globalnej wiosce” 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę nurtu pop-art 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje XX-wieczną koncepcję świata i życia z poglądami ludzi Młodej Polski

110. Czy puszka zupy może być sztuką?	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię, co może być sztuką (także: co może być poezją) 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje dwa argumenty popierające tezę, że puszka może być inspiracją dla artysty, oraz kolejne dwa przeciw temu twierdzeniu • podaje własne przykłady, co może być sztuką dla twórcy spod znaku pop-artu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego artystów pop-artu fascynowała nietrwałość rzeczy i rejestracja faktów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wychodzenia sztuki w otwartą przestrzeń (np. miasta) • tworzy dwa zapisy do manifestu artystów spod znaku pop-artu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje techniką kolażu obraz w stylu pop-art
111. Nie czas żałować porcelany...	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje podmiot liryczny i wyjaśnia, w jakiej sytuacji się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • odwołując się do cytatów, wskazuje, o jakim okresie historycznym jest mowa w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę podmiotu lirycznego w kontekście cytatu: „Niczego mi proszę pana / tak nie żal jak porcelany” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • w formie mapy myśli przedstawia symbolikę porcelany
112. Co o życiu sądzi poeta?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny, dla których podmiot liryczny ogranicza potrzeby do minimum i nie chce do niczego się przyzwyczajać • rozumie pojęcia: <i>stabilizacja</i>, <i>pewność</i>, <i>niepewność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki metaforyczny sens w kontekście wiersza Stanisława Barańczaka ma przeprowadzka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego według poety nie warto przyzwyczajać się do miejsc i rzeczy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję powtórzeń • określa funkcję pytań retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje postawy przedstawione w wierszach Czesława Miłosza i Stanisława Barańczaka – pisze kilkudziesięciowy komentarz na ten temat
113. Człowiek jest pełen sprzeczności	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia w kontekście <i>Cogito ergo sum</i>, kim jest tytułowy pan Cogito • podaje, jakie sprzeczne cechy osobowości można rozpoznać u pana Cogito (idealista i moralista oraz materialista i realista) 	<ul style="list-style-type: none"> • określa typ wiersza • wyjaśnia, jakie cechy osobowości symbolizują Don Kichot i Sancho Pansa • uzasadnia, dlaczego każdy człowiek naszych czasów może być pełen sprzeczności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metaforyczne znaczenie cytatu „idzie / Pan Cogito / przez świat / zataczając się lekko” 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótką wypowiedź na temat: „Każdy ma w sobie coś z Don Kichota / Sancho Pansy” lub „Co by było, gdyby pan Cogito miał dwie prawe nogi?” 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje portret Don Kichota lub Sancho Pansy XXI w.
114. Porozmawiajmy o różnicach kulturowych	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice kulturowe w pojmowaniu czasu przez Europejczyków i mieszkańców Afryki • stosuje w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa typ narratora (obserwator zdarzeń) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakie problemy może się natknąć człowiek odwiedzający kraje o innej kulturze • korzysta z różnych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście cechy reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza w klasie dyskusję na temat różnic kulturowych mieszkańców różnych kontynentów

	przymiotniki: <i>obiektywny, subiektywny, bierny, aktywny</i>				
115. Jak podróżować? – oceniamy rady Paula Coelho	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że aby poznać wybrany kraj, warto mieć wiadomości o zwyczajach mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje cele podróżowania według Paula Coelho • ocenia rady związane z podróżami • formułuje komentarz do tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy dwa zapisy do tekstu na temat podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który sposób zwiedzania jest ciekawszy: poznawanie muzeów czy zwykłego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje fotografie Kaplicy Sykstyńskiej z wizerunkami wiejskich kapliczek i zapisuje swoje wrażenia
116. Po powrocie z gwiazd	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje narratora • wyjaśnia, dlaczego bohater czuje się zagubiony 	<ul style="list-style-type: none"> • określa typ narracji w tekście • wymienia przykłady neologizmów • podaje dwa argumenty na poparcie tezy, że tekst należy do literatury fantastycznonaukowej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje krótko narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego mamy dziś do czynienia ze zmierzchem literatury fantastycznonaukowej 	<ul style="list-style-type: none"> • w formie graficznej przedstawia nastroje ludzi przyszłości
117. Internet – źródło informacji i nie tylko	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tradycyjne odpowiedniki form komunikacji internetowej • zna zasady etykiety i ich przestrzega 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym internet różni się od pozostałych mediów • podaje przykłady naruszania zasad kultury w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co sprawiło, że internet zdobył ogromną popularność 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wpis na czacie lub komentarz do bloga 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje formę czatu z formą wywiadu
118. Jak opisać przeżycie wewnętrzne?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest przeżycie wewnętrzne • wymienia wewnętrzne i zewnętrzne objawy smutku i radości 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy przeżyć wewnętrznych, nazywa uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opis własnych przeżyć wewnętrznych, który mógłby zamieścić na blogu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego autor bloga zapisał wyrazy <i>smutek</i> i <i>człowiek</i> wielką literą 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przykłady opisu przeżyć wewnętrznych pochodzące z blogów
119. Internet – sposób na samotność?	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora • podaje pozytywne i negatywne konsekwencje faktu, że w sieci człowiek jest anonimowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje humorystyczne fragmenty w tekście i uzasadnia, dlaczego śmieszą • przedstawia zagrożenia wynikające z ujawniania w internecie swoich danych i uzasadnia, dlaczego powinno się je chronić 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedzi pojęcia: <i>profesjonalizm</i>, <i>profesjonalista</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zalety pomysłu mamy Zuzi i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza dyskusję na temat wiarygodności internetowych porad

120. Czy internet jest współczesnym labiryntem?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne elementy czatu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie imion bohaterów określa, na czym polega podobieństwo sytuacji, w jakich znaleźli się bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego internet może być podobny do mitycznego labiryntu 	<ul style="list-style-type: none"> określa przesłanie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podobieństwo sytuacji, w jakiej znaleźli się bohaterowie tekstu i filmu <i>Matrix</i>
121. i 122. Jak tworzymy wyrazy?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy</i>, <i>wyraz pochodny</i>, <i>znaczenie słotwórcze</i>, <i>formant</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście wyrazy pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy na podstawie podanych przykładów wyrazy pochodne zgodnie z normą 	<ul style="list-style-type: none"> podaje znaczenie słotwórcze wskazanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie istotę różnicy między znaczeniem słownikowym a znaczeniem słotwórczym
123. Co zabrać ze sobą w podróż przez życie?	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje podmiot liryczny określa cele wędrówki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki metaforyczny sens ma ukazana w wierszu wędrówka uzasadnia, dlaczego tekst jest piosenką 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w podróży przez życie wystarczą człowiekowi dobre chęci 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat: „Co stracilibyśmy, gdyby poeci nie pisali wierszy?” 	<ul style="list-style-type: none"> podaje kilka przykładów interpretacji utworu Ireneusza Iredyńskiego
124. Bunt w piosence	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wartości, za którymi tęskni podmiot liryczny uzasadnia, że tekst Dylana jest piosenką nazywa emocje zawarte w utworze hip-hopowym 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat funkcji zdań pytających w tekście Boba Dylana charakteryzuje bohatera piosenki Eldo 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postać Boba Dylana charakteryzuje kulturę hip-hopu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak piosenkarz wyraził swój bunt wobec rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obraz świata przedstawiony w utworach Dylana i Eldo
125. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat różnorodności polskich krajobrazów 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje plan wakacyjnej wędrówki opisuje wygląd, zachowanie i poglądy postaci z <i>Krzyżaków</i> 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia pogląd, że wakacje to czas poznawania różnorodności świata 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje urokliwe miejsca w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ilustrację polskiego krajobrazu widzianego oczami bohaterów powieści

Autor: Justyna Zabrodzka